

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Haralda Stiffela a sudcov JUDr. Juraja Majchráka, JUDr. Jozefa Kanderu, JUDr. Pavla Tomana a JUDr. Milana Lipovského, v trestnej veci proti obvinenému **Ing. M. K. a spol.**, vedenej na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. Z – 2 1 T 36/90, prerokoval na neverejnom zasadnutí konanom dňa 1. júna 2009 v Bratislave, dovolanie, ktoré podali obvinení Ing. M. K., Ing. F. Č., Ing. P. B., S. D. a J. L., zastúpení advokátom JUDr. A. B. a obvinený Ing. M. A., zastúpený advokátom JUDr. M. K., proti rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 4. decembra 2006, sp. zn. 4 To 36/2004, a takto

r o z h o d o l :

Podľa § 382 písm. c) Tr. por. sa dovolanie obvinených Ing. M. K., Ing. F. Č., Ing. P. B., S. D., J. L. a Ing. M. A. **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

Rozsudkom Krajského súdu v Bratislave z 20. januára 2004, sp. zn. Z – 2 1 T 36/90, boli uznaní za vinných:

v bode 1. obvinení Ing. M. K., Ing. M. A., Ing. P. B., Ing. F. Č. a S. D. z trestného činu obmedzovania osobnej slobody podľa § 231 ods. 1, ods. 2 Tr. zák., formou spolupáchateľstva podľa § 9 ods. 2 Tr. zák. účinného v čase spáchania skutku,

v bode 2. Ing. M. A. a Ing. F. Č. z trestného činu porušovania domovej slobody podľa § 238 ods. 1, ods. 2 písm. b) Tr. zák., formou spolupáchateľstva podľa § 9 ods. 2 Tr. zák. účinného v čase spáchania skutku,

v bode 3. Ing. M. K., Ing. M. A., Ing. P. B., Ing. F. Č. a S. D. z trestného činu znásilnenia podľa § 241 ods. 1 Tr. zák., formou spolupáchateľstva podľa § 9 ods. 2 Tr. zák. účinného v čase

spáchania skutku a J. L. za pomoc k trestnému činu znásilnenia podľa § 10 ods. 1 písm. c), § 241 ods. 1 Tr. zák. účinného v čase činu,

v bode 4. Ing. M. K., Ing. M. A., Ing. P. B., Ing. F. Č. a S. D. z trestného činu vraždy podľa § 219 Tr. zák., formou spolupáchateľstva podľa § 9 ods. 2 Tr. zák. účinného v čase spáchania skutku,

ktorých sa dopustili tak, že

1. obvinení Ing. M. K. a Ing. M. A. X. asi o X. hod. v Bratislave v blízkosti študentského domova Ľ. Š. v M. D., do osobného motorového vozidla zn. F. P. ŠPZ N. X., ktoré riadil R. B., ktorého trestná vec bola vylúčená na samostatné konanie, násilne vtiahli študentku Lekárskej fakulty UK Ľ. C. (nar. X.) a spoločne s Ing. F. Č. napriek jej odporu ju odviezli do bytu v rodinnom dome na V. ul. č. X. v B.. Ing. M. K., Ing. M. A., R. B. ktorého trestná vec bola vylúčená na samostatné konanie, Ing. F. Č. spolu s Ing. P. B. a S. D. Ľ. C. proti jej vôli násilím držali v byte na V. ul. č. X. v B., nútili ju piť alkohol a vyzliekli ju so zámerom ju znásilniť.

2. Ing. M. A. a Ing. F. Č. X. v nočných hodinách bez súhlasu a vedomia A. T. vnikli do jej rodinného domu v B. na V. ul. č. X., so zámerom násilím tam udržať Ľ. C., pričom do domu vnikli v spoločnosti Ing. M. K. a ďalších osôb.

3. J. L. v nočných hodinách X. v B., v byte na V. č. X., priniesol z kúpeľne šnúru na prádlo, ktorou R. B., ktorého trestná vec bola vylúčená na samostatné konanie, Ing. M. K., Ing. M. A., Ing. P. B., Ing. F. Č. a S. D. Ľ. C. zviazali ruky, a potom postupne vykonali proti jej vôli a napriek jej odporu s ňou pohlavný styk, pričom si pomáhali tak, že Ľ. C. si vzájomne pridržovali.

4. (R.B., ktorého trestná vec bola vylúčená na samostatné konanie), Ing. M. K., Ing. M. A., Ing. P. B., Ing. F. Č., S. D. v noci z X. na X. na podnet Ing. F. Č. a S. D. rozhodli sa Ľ. C. usmrtiť preto, lebo im hrozila, že ich oznámi. Keď losovaním určili, kto z nich Ľ. C. usmrtí, previazali, jej ústa šatkou a s rukami zviazanými za chrbtom ju naložili do vozidla R. B., ktorého trestná vec je vylúčená na samostatné konanie, a odviezli ju z B. do K. pri S., okr. G. k termálnemu jazierku. Po vyložení z vozidla Ing. M. K., R. B., ktorého trestná vec je vylúčená na samostatné konanie a Ing. M. A. ju hodili do jazierka, v ktorom ju pod kontrolou ostatných obžalovaných utopili. R. B., ktorého trestná vec je vylúčená na samostatné konanie, Ing. M. K. a Ing. M. A. na upozornenie Ing. F. Č. mŕtvolu Ľ. C. z jazierka vytiahli a preniesli ju k neďalekej rieke Č. V., do ktorej ju hodili. Tam bola dňa X. jej mŕtvola nájdená.

Za tieto trestné činy uložil krajský súd jednotlivým obvineným nasledujúce tresty:

Obvinenému Ing. M. K., podľa § 219 a § 35 ods. 1 Tr. zák. v znení zákona platného v roku 1976 úhrnný trest odňatia slobody v trvaní 13 (trinásť) rokov.

Obvinenému Ing. M. A., podľa § 219 a § 35 ods. 1 Tr. zák. v znení zákona platného v roku 1976 úhrnný trest odňatia slobody v trvaní 13 (trinásť) rokov.

Obvinenému S. D., podľa § 219 a § 35 ods. 2 Tr. zák. v znení zákona platného v roku 1976 súhrnný trest odňatia slobody v trvaní 10 (desať) rokov. Zároveň bol zrušený výrok o treste rozsudku Okresného súdu v Nitre zo dňa 30. septembra 1979, sp. zn. 5 T 146/79, v spojení s uznesením Krajského súdu v Bratislave zo dňa 12. decembra 1979, sp. zn. 2 To 744/79, ako aj nadväzujúce rozhodnutia.

Obvinenému Ing. F. Č., podľa § 219 a § 35 ods. 1 Tr. zák. v znení zákona platného v roku 1976 úhrnný trest odňatia slobody v trvaní 11 (jedenásť) rokov.

Podľa § 39a ods. 2 písm. c) Tr. zák. obvinení Ing. M. K., Ing. M. A., S. D. a Ing. F. Č. boli na výkon trestu odňatia slobody zaradení do III. (tretej) nápravno výchovnej skupiny.

Obvinenému Ing. P. B., podľa § 219, § 35 ods. 1 a § 40 ods. 1 Tr. zák. v znení zákona platného v roku 1976 úhrnný trest odňatia slobody v trvaní 6 (šesť) rokov. Podľa § 39a ods. 3 Tr. zák. ho na výkon trestu zaradil do II. (druhej) nápravno výchovnej skupiny.

Obvinenému J. L., podľa § 241 ods. 1 Tr. zák. v znení zákona platného v roku 1976 trest odňatia slobody v trvaní 3 (tri) roky. Podľa § 39a ods. 2 písm. a) Tr. por. ho na výkon trestu zaradil do I. (prvej) nápravno výchovnej skupiny.

Podľa § 229 ods. 1 Tr. por. poškodenú M. C. s nárokom na náhradu škody odkázal na konanie o veciach občianskoprávných.

Na základe odvolania krajského prokurátora a všetkých obžalovaných, Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací podľa § 258 ods. 1 písm. e), ods. 2 Tr. por. (zák. č. 141/1961 Zb. v znení neskorších predpisov) napadnutý rozsudok zrušil vo výroku o trestoch u obvinených Ing. M. K., Ing. M. A. a S. D..

Rozhodujúc vo veci na základe § 259 ods. 3 Tr. por. uložil obvineným nasledovné tresty:

Obvinenému Ing. M. K. podľa § 219 a § 35 ods. 1 Trestného zákona v znení zákona platného v roku 1976 úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 15 (pätnásť) rokov;

Obvinenému Ing. M. A. podľa § 219 a § 35 ods. 1 Trestného zákona v znení zákona platného v roku 1976 úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 15 (pätnásť) rokov.

Obvinenému S. D. podľa § 219 a § 35 ods. 2 Trestného zákona v znení zákona platného v roku 1976 súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 12 (dvanásť) rokov; zároveň u tohto obvineného zrušil výrok o treste v rozsudku Okresného súdu v Nitre z 30. septembra 1979, sp. zn. 5 T 146/79, v spojení s uznesením Krajského súdu v Bratislave z 12. decembra 1979, sp. zn. 2 To 744/79, ako aj nadväzujúce rozhodnutia.

Podľa § 39a ods. 2 písm. c) Tr. zák. na výkon uložených trestov odňatia slobody všetkých troch obvinených zaradil do tretej nápravno výchovnej skupiny.

Ďalším výrokom podľa § 256 Tr. por. odvolania obvinených Ing. M. A., Ing. M. K., Ing. P. B., S. D., Ing. F. Č., J. L. zamietol.

Proti tomuto rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ako súdu odvolacieho, podali všetci obvinení prostredníctvom obhajcu dovolanie (§ 373 ods. 1 Tr. por.).

Tento mimoriadny opravný prostriedok obvinení Ing. F. Č., Ing. P. B., Ing. M. K., S. D. a J. L. v jednom - spoločnom dovolaní opreli o dovolacie dôvody uvedené v § 371 ods. 1 písm. c) a písm. g) Tr. por., z ktorých prvý predpokladá, že napadnutým rozhodnutím bolo zásadným spôsobom porušené právo na obhajobu a druhý, že rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom.

Obvinený Ing. M. A., ktorý podal samostatné dovolanie oprel svoje dovolanie o dovolací dôvod uvedený v § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por., ktorý predpokladá, že napadnuté rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia.

V spojitosti s dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. obvinení Ing. F. Č., Ing. P. B., Ing. M. K., S. D. a J. L. vo svojom spoločnom dovolaní podrobne rozobrali skutkové zistenia, ktoré urobili súdy oboch stupňov vo veci, ako aj to, ako hodnotili vykonané dôkazy. S týmto obsahom, ale pod základným názvom: „A. Porušenie práva na obhajobu zásadným spôsobom – dovolací dôvod podľa ust. § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku“ v štyroch

častiach dovolania rozobrali skutkový stav veci, v piatej časti poukázali na nerešpektovanie práva na účasť obhajcov pri vyšetrovacích úkonoch, a tieto časti nazvali:

A/1. Účasť obžalovaných na diskotéke v U. klube dňa X. a následný konflikt vo vestibule za prítomnosti svedkov U. a Š..

A/2. Únos poškodenej C. násilným vťahnutím do auta obžalovanými.

A/3. Násilné vniknutie do domu na V. ulici, násilné nútenie poškodenej na pitie veľkého množstva alkoholu a jej následné znásilnenie obžalovanými.

A/4. Utopenie poškodenej v piatok, dňa X. v termálnom jazierku, prenesenie mŕtvej poškodenej C. do potôčika Č. V., plávanie mŕtvolu cca 2 km na miesto, kde bola v stredu, dňa X. nájdená.

A/5 Zákonnosť, resp. nezákonnosť postupu orgánov činných v prípravnom konaní v roku 1981 z hľadiska rešpektovania práva na účasť obhajcov obžalovaných pri vyšetrovacích úkonoch.

V tejto časti, ktorá má bezprostredný vzťah k dovolaciemu dôvodu uvedenému v § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. obvinení uviedli:

„Právo na obhajobu obžalovaných nebolo porušené len tým, že odvolací súd odmietol vyjasniť okolnosti svedčiace v prospech obžalovaných a odmietol tieto okolnosti čo i len zobrať do úvahy, ale aj tým, že o konaní mnohých výsluchov obvinených či svedkov neboli obhajcovia upovedomení, čím bola ich účasť na nich znemožnená. V archíve Ministerstva vnútra SR (nie však v súdnom spise, kde by tento dôkaz mal byť) sa nachádza sťažnosť ustanoveného obhajcu Dr. V. K. zo dňa 24.6.1981, v ktorej uvádza, že bol obvinenému K. riadne ustanovený ako obhajca, avšak nebol upovedomený o výsluchu dňa 16.6.1981 a o výsluchu dňa 18. 6.1981. Obhajca vo svojej sťažnosti výslovne píše: „Ani o jednom z označených vyšetrovacích úkonov som nebol upovedomený. Preto mi bolo znemožnené na týchto sa zúčastniť. Z tohto dôvodu tieto úkony namietam preto, že bolo porušené právo obhajoby obvineného.“ Za zmienku len stojí, že obidva tieto výsluchy boli ako pre prvostupňové súdy v rokoch 1982 a 2004, tak aj pre odvolacie súdy v rokoch 1983 a 2006 označené ako jednoznačný a zákonný dôkaz o vine obžalovaných! Opätovne pripomíname, že sťažnosť je z roku 1981 a pretože poukazovala na nezákonné praktiky vyšetrovacích orgánov, bola zo spisu protizákonne vyradená a odložená do archívu ministerstva vnútra. Práve na týchto výsluchoch sa obvinený K. na základe neveriteľného nátlaku a vyhrážok doznal k spáchaniu činu, čo bolo neskôr zo strany obžaloby a aj súdov, ktoré vyniesli rozsudok v neprospech obžalovaných považované za korunný dôkaz spáchania činu obžalovanými. Tento dôkaz bol však vykonaný nezákonne, bez účasti obhajcu a bez zabezpečenia elementárnych obhajobných práv obvineného o čom svedčí aj skutočnosť, že pred začiatkom oboch výsluchov (t.j. výsluchov zo dňa 16.6.1981 a 18.6.1981) vyšetrovatelia obvineného oklamali, že jeho ustanovený obhajca bol o výsluchu upovedomený (čo nie je pravda vzhľadom na obsah sťažnosti obhajcu, ktorá bola odložená do archívu), čím vlastne dosiahli klamstvom jeho súhlas s výsluchom bez prítomnosti obhajcu. Na ďalších výsluchoch dňa 30.6.1981 a 2.7.1981 robených už za prítomnosti obhajcu obvinený spáchanie trestného činu poprel. Neskôr však „vďaka“ nasadeniu konfidenta do jeho cely, ktorý voči nemu využíval sadistické metódy nátlaku a vďaka psychickému tlaku, že ak sa neprizná bude popravený, obvinený sa v niektorých výpovediach opäť doznával, avšak nikdy nie na hlavnom pojednávaní pred súdom.

Už len na dokreslenie plastickejšieho vykonštruovania doznávajúcich výpovedí obžalovaného K. uvádzame, že v týchto prvých doznaniach obž. K. vôbec nespomína prítomnosť obžalovaného B. a D. na tzv. žúre v dome a na znásilnení, ani ich prítomnosť pri utopení poškodenej C. pričom miesto tzv. žúru nespomína dom na V. vo V., ale vilu na S.. Keby sa totiž obžalovaný K. doznal dobrovoľne a bez nátlaku určite by si pamätal aj prítomnosť B. a D. na znásilnení a vražde, tak ako si to údajne „pamätal“ vo svojich neskorších výpovediach a ako študent, ktorý takmer 3 roky v Bratislave študoval by si určite nepomýlil vilu na S. (tak to uvádzal vo svojich prvých výpovediach) s rodinným domom v P. na V. ulici (ako to uvádzal v neskorších výpovediach).

Pritom „pri hodnotení rozdielnych výpovedí svedka, ktorý o rozhodujúcich skutočnostiach vypovedal vždy inak, súd je vždy povinný všetky tieto výpovede prebrať a odôvodniť, prečo svoje rozhodnutie opiera len o niektorú z rozdielnych výpovedí“ (Rozhodnutie Najvyššieho súdu zo dňa 24.3.1970, sp. zn. 7 Tz 84/69 – R 36/70-II). Súd sa však povinnosťou riadne vyhodnotiť dôkazy neriadil, čím v neprospech obžalovaných zasiahol do ich práva na obhajobu.“

Na základe tohto rozboru potom obvinení zaujali nasledovné zhrňujúce stanovisko k uvedenému dovolaciemu dôvodu:

„Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací, teda zásadným spôsobom a v neprospech obhajoby obžalovaných pochybil, keď ignoroval podstatnú časť dôkazov z prípravného konania, ktoré zostali pred súdmi, obžalovanými a ich obhajcami zatajené, hoci o ich existencii mal vedomosť, pričom vychádzal len z niektorých doznaní niektorých obvinených v prípravnom konaní, ktoré doznania vzhľadom na ich samotnú protirečivosť ani nijak neidentifikoval, a z niektorých usvedčujúcich svedeckých výpovedí, z ktorých väčšina bola aj s vysvetlením o nezákonnom nátlaku odvolaná a spochybnená. Napriek tomu skonštatoval, že dôkazy „ktoré už boli vykonané, a to v rozsahu nevyhnutnom na zistenie skutkového stavu, tvoria ucelenú reťaz preukazujúcu zistený skutkový stav.“ Pritom pri preukazovaní viny obžalovaného musí platiť, že: „súhrn nepriamych dôkazov na preukázanie viny obvineného musí tvoriť logickú a ničím nenarušenú sústavu vzájomne sa dopĺňujúcich dôkazov, ktoré vo svojom celku nielen spoľahlivo preukazujú všetky okolnosti zažalovaného skutku a usvedčujú obžalovaného z jeho spáchania, ale súčasne vylučujú možnosť akéhokoľvek iného záveru.“ (R 38/68)

Zo všetkých vyššie uvedených skutočností je zrejmé, že celý skutkový dej spáchania trestného činu, tak ako bol sudom ustálený, je prakticky vo všetkých štádiách tohto skutkového deja spochybnený, pričom existuje nesmierne množstvo vzájomne prepojených dôkazov, ktoré svedčia o nevine obžalovaných, s ktorými sa vďaka nezákonnému postupu súdu nikto neoboznámil a tieto nikto pred súdom nevykonával napriek platnej zásade priamosti a ústnosti trestného konania. Tieto dôkazy boli najprv orgánmi činnými v prípravnom konaní riadne a zákonne vykonané v roku 1976 a 1977 a následne v roku 1981 zatajené a v roku 1987 uložené do archívu. Po preukázaní ich existencie boli tieto dôkazy odvolacím súdom úplne ignorované, resp. dokonca vyhodnotené ako dôkazy, ktoré by nenarušili ucelenú sieť preukazujúcu zistený skutkový stav. Odvolací súd teda vyhodnotil dôkazy, ktoré však sám nikdy nevykonával !!!

Týmto spôsobom teda súd hrubým a závažným spôsobom porušil práva obžalovaných na obhajobu, pričom takéto porušenie práva na obhajobu už konštatovali vo svojich publikovaných rozhodnutiach ako Najvyšší súd Slovenskej republiky, tak aj ústavné súdy SR a ČR. Na tomto mieste dovolateľ cituje rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 2 To 72/2003 a nálezy Ústavného súdu ČR II. ÚS 173/01 a III. ÚS 617/2000; po následnej citácii ustanovení § 166 ods. 1, § 176 ods. 1, § 234 ods. 1, ods. 3 Tr. por. platného do 31.12.2005, resp. 2006 a odôvodnenie tohto dovolacieho dôvodu uzaviera:

„Právny poriadok SR teda nepozná inštitút predbežného výberu dôkazov. Príslušné orgány nie sú oprávnené vykonávať podľa vlastných kritérií predbežnú selekciu dôkazov a upravovať s jej využitím dôkaznú situáciu podľa vlastnej voľby, prípadne z daných dôkazov preferovať tie, ktoré potvrdzujú zvolenú skutkovú verziu.

V danom prípade však jednoznačne k predbežnej, z povahy veci dokonca zjavne nezákonnej, selekcii dôkazov došlo, pretože príslušné orgány nezaradili do nášho spisového materiálu dôkazy, ktoré boli zákonným spôsobom vykonané po začatí trestného stíhania v predmetnej trestnej veci.

Dôkaz: Listinné dôkazy uložené v archíve MV SR v Levoči pod číslami F/R-013 inventárna jednotka 289, rok 1976.

V spojitosti s dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 1 písm. g) Tr. por. obvinení Ing. F. Č., Ing. P. B., Ing. M. K., S. D. a J. L. vo vyššie uvedenom - spoločnom dovolaní podrobne rozobrali skutkové zistenia, ktoré urobili súdy oboch stupňov vo veci, ako aj to, ako hodnotili vykonané dôkazy. S týmto obsahom, ale pod základným názvom:

„Rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli vykonané zákonným spôsobom – dovolací dôvod podľa ust. § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku.“

Po citácii § 89 ods. 3 a § 91 ods. 1 veta druhá Tr. por. platného v čase skutku, dovolatelia argumentovali nasledovne:

„V zmysle rozhodnutia najvyššieho súdu publikovaného v Zbierke súdnych rozhodnutí a stanovísk pod č. 38/68 platí, že „ Výsluch obvineného je jedným z dôkazných prostriedkov podľa Trestného poriadku. Odporuje ale § 91 ods. 1 veta druhá Trestného poriadku, ak tento výsluch je vykonaný opakovane iba za tým účelom, aby sa ním dosiahlo doznanie obvineného. Obvinený k doznaní nesmie byť žiadnym spôsobom donucovaný, teda ani neustále sa opakujúcimi výsluchmi.“

V tomto trestnom konaní bol obžalovaný K. vypočutý celkom 24 krát, obžalovaný A. len v rokoch 1978 -1980 vypovedal asi 30 krát a po jeho zadržaní vypovedal 33 krát. Obžalovaný L. bol celkovo vypočutý 17 krát, obžalovaný Č. 19 krát, obžalovaný D. 8 krát a obžalovaný B. 14 krát (neoficiálne, bez spísania zápisnice, dokonca 24 krát). Po oboznámení sa s obsahom všetkých týchto výpovedí je zrejmé, že absolútna väčšina všetkých týchto výsluchov sa robila iba preto, aby sa dosiahlo doznanie obvinených. Obvinení teda neustále sa opakujúcimi výsluchmi boli jednoznačne a tvrdo donucovaní k svojmu doznaní, čo v kombinácii so sadistickým terorom nasadených konfidentov v celách a s psychickým terorom niektorých obžalovaných zlomilo natoľko, že sa doznali k činu, ktorý nikdy nespáchali. Pri čítaní týchto „doznávajúcich“ výpovedí (K., A. a L.) je jednoznačne zrejmé, že týmito opakujúcimi výpovedami nešlo vyšetrovateľom o zistenie objektívnej pravdy a pravdivých skutkových okolností, ale vždy a výlučne o dosiahnutie doznaní.“

V ďalšej časti dovolania je vykonaná zásadná analýza výpovedí obvinených K., A. a L. (tohto aj ako svedka) podľa počtu výpovedí vôbec a následne z hľadiska ich charakteru – podľa počtu priznávajúcich alebo popierajúcich výpovedí, vrátane pohnútok, ktoré obvinených viedli, keď sa priznávali k spáchaniu skutku.

Tento dovolací dôvod uzavreli konštatovaním:

„Pri vyššie uvedenom súhrne výpovedí tzv. doznávajúcich sa obžalovaných nejde o hodnotenie týchto výpovedí z pohľadu ich pravdivosti či hodnovernosti, ale výlučne o posúdenie, či tak častým opakovaním výpovedí u obžalovaných, ktorí tvrdili, že so skutkom nemajú nič spoločné, neboli tieto vedené výlučne v snahe získať ich doznanie. Najmä ak väčšina ich výpovedí smerovala výlučne na ich povinnosť reagovať na otázky vyšetrovateľov, ktorými ich informovali o tom, čo na nich ten-ktorý svedok či spoluobvinený povedal. Záverom dovolania si dovoľujeme navyše uviesť, že po vynesení rozsudku odvolacím súdom sa objavil ďalší nepriamy dôkaz, ktorý naruša tzv. ucelenú reťaz dôkazov ustálených súdom, a ktorý svedčí o pravdivosti tvrdení obžalovaných o tom, že trestný čin, z ktorého boli obvinení a obžalovaní nikdy nespáchali. Štyria z obžalovaných, t.j. obž. B., Č., L. a D. sa dobrovoľne podrobili testu na počítačovom polygrafe, ktorý realizoval pán P. T. C., uznávaný odborník s vyše 30 ročnou praxou a licenciou v tejto oblasti, ktorý je v súčasnosti inštruktorom Akadémie polygrafickej vedy v USA. Tento uznávaný expert tiež už niekoľko rokov školí počítačových examinátorov v Národnom bezpečnostnom úrade na Slovensku. Obžalovaní sa podrobili testu na najmodernejšom digitálnom polygrafe, ktorého záznamy šli priamo do počítača na spracovanie digitalizovaných dát, pričom prístroj

u obžalovaných snímal tepovú frekvenciu, dýchanie, zmenu elektrického odporu alebo vodivosti kože a zmeny krvného tlaku. Výsledok testu bol u všetkých štyroch obžalovaných úplne jednoznačný: na opakované otázky o tom či spáchali trestný čin znásilnenia a vraždy poškodenej L. C. obžalovaní odpovedali "nie", pričom počítač vyhodnotil všetky ich odpovede nasledovne: NEBOLO IDENTIFIKOVANE KLAMSTVO. V zmysle § 89 ods. 2 Trestného poriadku platí, že „za dôkaz môže poslúžiť všetko, čo môže prispieť k objasneniu veci“ Počítačový polygraf sa ako dôležitý podporný dôkaz bežne využíva v mnohých krajinách sveta. Máme za to, že výsledok testu na počítačovom polygrafe je jednoznačne možné hodnotiť ako dôkaz v trestnom konaní vedenom v Slovenskej republike. Je to dôkaz, ktorý v spojení s inými podpornými dôkazmi môže svedčiť o nevine obžalovaných. Je to dôkaz, ktorý je, podľa odborných štúdií v USA, v zahraničí, ako aj na Slovensku, kde sa tento prístroj bežne využíva, presný na 90 % až 95 %. Toto číslo je tak vysoké, že pravdepodobnosť, že by počítačový polygraf dokázali oklamať všetci štyria zo štyroch testovaných sa prakticky rovná nule“.

Z uvedených dôvodov obvinení navrhli, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudkom vyslovil porušenie zákona v ustanovení § 2 ods. 5 a v ustanovení § 2 ods. 13 Trestného poriadku a aby súčasne s vyššie uvedeným výrokom dovolací súd zrušil napadnuté rozsudky a prikázal súdu o ktorého rozhodnutie ide, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol, avšak v súlade s ustanovením § 388 ods. 2 Trestného poriadku v inom zložení senátu.

Obvinený Ing. M. A., ktorý podal samostatné dovolanie a oprel svoje dovolanie o dovolací dôvod uvedený v § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por., v rámci jeho odôvodnenia uviedol:

„Napadnutý rozsudok NS SR považujeme za nezákonný a to hlavne z dôvodu, že súd sa nevysporiadal so všetkými dôkazmi, ktoré existujú a ktoré existovali už v prípravnom konaní a boli uskutočnené a vykonané hneď po spáchaní skutku v roku 1996 (zrejme v roku 1976 – pozn. predsedu senátu) a tieto doklady a dôkazy sa nachádzajú v archíve v Levoči, pričom na tieto skutočnosti samotný obžalovaný a taktiež ich obhajcovia v podanom odvolaní poukazovali a tiež aj na verejnom zasadnutí prezentovali, čo však NS SR odmietol brať do úvahy s tým, že podľa jeho názoru ich nie je potrebné vykonať, pretože dôkazy ktoré už boli vykonané, a to v rozsahu nevyhnutnom na zistenie skutkového stavu, tvoria ucelenú reťaz preukazujúcu zistený skutkový stav. Ďalej súd uvádza, že navrhované dôkazy (osobný výsluch všetkých svedkov, záznamy, ktorých výpovede sa nachádzajú v archíve v Levoči) by nepochybne ako už bolo skôr uvedené viedli k ďalšiemu zbytočnému predĺženiu tohto trestného konania.

Tieto závery súdu sú veľmi zarážajúce, nakoľko v prvom rade je potrebné uviesť, že súdy ako i všetky OČTK sú viazané procesnou zásadou prezumpcie neviny, z ktorej jednoznačne vyplýva, že v pochybnostiach sa postupuje v prospech obvineného a ak existuje i čo najmenšia pochybnosť, treba sa touto zaoberať a vysporiadať sa s ňou. Práve táto pochybnosť – pochybnosti sa nachádza v archíve v Levoči, pričom súd sa týmto ani len nechce zaoberať a bez toho, aby spis z archívu v Levoči vyžiadal uvádza, že tieto dôkazy by nijakým spôsobom neovplyvnili daný skutkový stav. Ako môže súd niečo takéto uviesť, keď jedným z dôkazov, ktorý sa nachádza v archíve v Levoči je i výpoveď svedkov manželov B., ktorí ako uviedli stáli na zástavke v uvedený deň, kedy ako uvádza súd mala byť L. C. unesená a títo sa vyjadrili, že do auta nastúpila dobrovoľne a taktiež sa vyjadrili i o osobách, ktoré v aute sedeli. Toto sú jednoznačné pochybnosti, ktoré archív v Levoči vyvoláva a je potrebné sa s nimi vysporiadať.“

V ďalšej časti svojho dovolania obvinený M. A. vyslovuje pochybnosti v súvislosti so skutkovými zisteniami súdov ohľadom tela nájdeného v rieke Č. V. (jeho identita), čo konfrontuje so znaleckým posudkom znalca Fialu, ďalej poukazuje na nevyriešenú otázku existencie šnúry na bielizeň, ktorou mala byť poškodená zviazaná, polemizuje s odôvodnením rozsudku, vyvracia existenciu údajnej „nitrianskej zlatej mládeže“, poukazuje na výpovede

francúzskych sestier C., vytýka nedostatok výsledkov hydrobiologického rozboru vzoriek vody z rieky Č. V. z r. 1976, čím spochybňuje doterajšie určenie miesta činu. Na záver poukazuje na to, že Najvyšší súd Slovenskej republiky a ani krajský súd nevykonali všetky dôkazy tak, ako mu nariadil Najvyšší súd ČSFR, čo vzhľadom na veľký časový odstup nebolo ani možné. Nezískal analýzu vzorky vody, nebolo možné vykonať časovú snímku cesty svedkyne V., nebolo možné vykonať vyšetrovací pokus ohľadom možnosti viditeľnosti na mieste únosu. Svedkyňa V. na hlavnom pojednávaní dňa 1.10.2002 vypovedala, že sa skutku nezúčastnila, pretože bola na sústreďení. Svoju výpoveď zdôvodnila tak, že sa jej vyšetrovatelia vyhrážali.

Z uvedených dôvodov obvinený Ing. M. A. vo svojom dovolaní navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudkom vyslovil porušenie zákona následne zrušil napadnuté rozhodnutie. Po zrušení rozhodnutia odvolacieho súdu navrhol, aby zrušil aj predchádzajúce rozhodnutie súdu prvého stupňa. (Ďalší procesný postup nenavrhol).

Krajský prokurátor v Bratislave sa k dovolaniu obvinených Ing. M. K., Ing. F. Č., Ing. P. B., S. D. a J. L. nevyjadril. K dovolaniu Ing. M. A., ktoré mu bolo na vyjadrenie zaslané dovolacím súdom (lebo toto dovolanie bolo podané – doručené dovolaciemu súdu až 1. novembra 2007) uviedol, že sa k nemu bližšie nevyjadruje. Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 4. decembra 2006, sp. zn. 4 To 36/2004 považuje za dôvodný a zákonný. Dôvody uvedené dovolateľom Ing. M. A. považuje za neopodstatnené a nedôvodné.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) zistil, že dovolanie v prejednávanej veci je prípustné (§ 368 ods. 1 Tr. por.), bolo podané oprávnenými osobami (§ 369 ods. 2 písm. b) Tr. por.), v zákonnej lehote a na mieste, kde možno tento mimoriadny opravný prostriedok podať (§ 370 ods. 1 Tr. por.), ale súčasne po preskúmaní veci zistil aj to, že podané dovolania všetkých obvinených je potrebné odmietnuť na neverejnom zasadnutí, lebo je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Tr. por. (§ 382 písm. c) Tr. por.).

Vo vzťahu k tomuto záveru, treba uviesť, že obsah konkrétne uplatnených námietok, tvrdení a právnych názorov o ktoré sa v dovolaní opiera existencia určitého dovolacieho dôvodu, musí skutočne, t. j. vecne zodpovedať zákonnému vymedzeniu dovolacieho dôvodu uvedeného v § 371 Tr. por. Pokiaľ tomu tak nie je a podané dovolanie len formálne odkazuje na príslušné ustanovenie upravujúce dôvody dovolania, pritom ale v skutočnosti obsahuje argumenty stojace mimo uplatneného dovolacieho dôvodu, ide o dovolanie, ktoré musí dovolací súd odmietnuť podľa § 382 písm. c) Tr. por.

Dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok proti právoplatným rozhodnutiam súdov je určený na nápravu výslovne uvedených procesných a hmotnoprávných chýb, ako to vyplýva z konštrukcie jednotlivých dovolacích dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. a) až písm. l) Tr. por., resp. aj podľa § 374 ods. 3 Tr. por. Tento opravný prostriedok **neslúži na revíziu skutkových**

zistení urobených súdmi prvého a druhého stupňa. Ťažisko dokazovania je v konaní pred súdom prvého stupňa a jeho skutkové závery môže doplňovať, prípadne korigovať len odvolací súd. Dovolací súd nie je všeobecnou – tret'ou inštanciou zameranou na preskúmanie všetkých rozhodnutí súdu druhého stupňa a samotnú správnosť a úplnosť skutkových zistení nemôže posudzovať aj preto, lebo nie je oprávnený bez ďalšieho prehodnocovať vykonané dôkazy bez toho, aby ich mohol podľa základných zásad trestného konania, najmä zásad ústnosti a bezprostrednosti v konaní o dovolaní sám vykonávať.

Z tohto dôvodu poukazovanie na naplnenie dovolacieho dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. (porušenie práva na obhajobu zásadným spôsobom) na základe toho, že odvolací súd údajne ignoroval dôkazy na ktoré poukazovala obhajoba (s. 7 - 11 dovolania), ktoré svedčili v prospech obvinených, ako aj na dôkazy, ktoré boli vykonané vyšetrovacími orgánmi po začatí trestného stíhania a nenachádzajú sa v spise (ale v archíve MV v Levoči – pričom s týmto argumentom sa odvolací súd vyrovnal vo svojom rozsudku), v žiadnom prípade nenapĺňa uvedený dovolací dôvod.

V týchto súvislostiach treba predovšetkým uviesť, že zásadným porušením práva na obhajobu v zmysle § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. sa rozumie najmä porušenie práva na nutnú obhajobu, alebo stav kedy obvinený po určitú časť trestného konania nemal obhajcu napriek tomu, že ho mal mať, pričom práve v tom čase orgány činné v trestnom konaní reálne vykonávali **procesné úkony smerujúce k meritórnemu rozhodnutiu. Z obsahu spisov takéto skutočnosti nevyplývajú.** Zároveň ale možno konštatovať, že uplatňovanie práva na obhajobu bolo od vznesenia obvinenia zachovávané v medziach príslušných ustanovení Trestného poriadku platného v čase vykonávania procesných úkonov. Svedčia o tom výpovede vyšetrovateľov a dozorujúcich prokurátorov (vrátane ich konfrontácie s obvinenými) v konaní pred krajským súdom. Osobitne v konaní pred súdmi všetkých stupňov bolo právo na obhajobu obvinených v maximálnej miere zabezpečené. Na druhej strane ale treba konštatovať, že **celá** (a podrobná) **argumentácia** vo vzťahu k tomuto dovolaciemu dôvodu **uvedená v dovolaní sa však týka hodnotenia vykonaných dôkazov súdmi.** Ako už bolo uvedené, dovolaciemu súdu neprislúcha posudzovať správnosť a zákonnosť vykonaného dokazovania. Postup súdu, ktorým vykonáva dokazovanie na hlavnom pojednávaní, resp. odvolací súd na verejnom zasadnutí je upravený Trestným poriadkom, teda procesným predpisom a nie je súčasťou hmotnoprávneho posudzovania, kde by ingerencia dovolacieho súdu mohla byť daná pri splnení zákonných podmienok v zmysle dovolacieho dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por.

K vyššie uvedenému konštatovaniu, že celá obsiahla argumentácia vyplývajúca z obsahu dovolacích dôvodov sa týka zistenia skutkového stavu vecí a hodnotenia vykonaných, resp. nevykonaných dôkazov súdmi oboch stupňov treba pripomenúť, že aj citované judikáty, napr. č. 38/1970 a č. 38/1968 Zb. rozh. trest. sa týkajú výhradne spôsobu vykonávania dôkazov a ich hodnotenia. Použitie argumentácie z rozhodnutia Ústavného súdu Českej republiky z oblasti finančného práva komentovať netreba.

Pokiaľ ide o naplnenie dovolacieho dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. g) Tr. por. údajným donútením obvinených, (ktorí sa priznali k spáchaniu skutkov) pri výsluchoch, aj s týmto argumentom sa sudy oboch stupňov vyrovnali vo svojich rozsudkoch – prvostupňový súd veľmi podrobne, porovnaj č.l. 85 – 88 rozsudku. Odvolací súd pri plnení svojej revíznej povinnosti v zmysle § 254 ods. 1 Tr. por. sa s hodnotením vykonaných dôkazov, vrátane hodnotenia obhajobného tvrdenia o donútení k priznaniu (obvinených K., A., L. a svedkyne MUDr. B., V.) s prvostupňovým súdom v celom rozsahu stotožnil.

Obvinený Ing. M. A. oprel dovolací dôvod uvedený v § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. predovšetkým o tvrdenie, že napadnutý rozsudok odvolacieho súdu je nezákonný z dôvodu, že súd sa nevysporiadal so všetkými dôkazmi, ktoré existujú a ktoré existovali už v prípravnom konaní a boli uskutočnené a vykonané hneď po spáchaní skutku v roku 1976 a tieto doklady a dôkazy sa nachádzajú v archíve v Levoči. V ďalšej časti dovolania poukazuje na nepresvedčivosť skutkových záverov súdov oboch stupňov a poukazuje na neúplné zistenie skutočného stavu vecí pokiaľ ide o výpovede obvinených a svedkov, vrátane hodnotenia vecných dôkazov.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací odkazuje v tejto súvislosti na vyššie uvedené (vecné) konštatovania vo vzťahu k ostatným dovolateľom a vo vzťahu k dovolaniu obvineného Ing. M. A. dodáva, že z poukazovania na nesprávne skutkové zistenia alebo z nesúhlasu s hodnotením dôkazov súdmi nie je možné vyvodzovať dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por.

Uvedený dovolací dôvod pripúšťa iba právne námietky vo vzťahu ku skutkovému stavu zistenému súdmi nižších stupňov. Zákonná formulácia tohto dovolacieho dôvodu vyjadruje, že dovolanie je určené na nápravu právnych chýb rozhodnutia vo veci samej, pokiaľ tieto chyby spočívajú v právnom posúdení skutku alebo iných skutočností podľa noriem hmotného práva.

To znamená, že s poukazom na dovolací dôvod uvedený v § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. nie je možné domáhať sa preskúmania skutkových zistení, na ktorých je rozhodnutie založené.

Skutočným obsahom dovolania obvineného, tak ako je to rozvedené vyššie, sú jeho námietky vo vzťahu ku skutkovým zisteniam súdov oboch stupňov a k hodnoteniu vykonaných dôkazov z pohľadu ustanovenia § 2 ods. 5, ods. 6 Tr. por., účinného do 1. januára 2006, čo všetko malo mať za následok pochybnosti o jeho vine vo vzťahu k trestným činom, z ktorých bol uznaný za vinného.

V tejto súvislosti Najvyšší súd Slovenskej republiky v rámci dovolacieho konania pripomína, že v zmysle § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. dovolanie možno podať (aj vtedy), ak je rozhodnutie založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; **správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.**

Z tohto ustanovenia preto jednoznačne vyplýva, že dovolací súd nemôže preskúmavať úplnosť a správnosť skutkových zistení ustálených súdmi oboch stupňov v pôvodnom konaní. Preto Trestný poriadok dovolateľovi neumožňuje na základe tohto dovolacieho dôvodu namietat nesprávnosť zisteného trestného skutku (skutkov), ani nesprávnosť hodnotenia vykonaných dôkazov, ani prípadnú neúplnosť vykonaného dokazovania.

V závere dovolania všetkých obvinených (okrem obvineného Ing. A.) sa argumentuje ako s nepriamym (novým) dôkazom v zmysle § 89 ods. 2 Tr. por. s výsledkami vyšetrenia obvinených na digitálnom počítačovom polygrafe (detektor lži), ktoré mal v aktuálnom čase vykonať odborník z Akadémie polygrafickej vedy v USA. V kontexte vyššie uvedených záverov Najvyšší súd Slovenskej republiky nemá dôvod zaujímať stanovisko k tvrdeniam, ktoré z výsledkov uvedených vyšetrení obvinení dedukujú. Iba kvôli vecnej správnosti dodáva, že Najvyšší súd USA už v roku 1998 rozhodol, že výsledky získané na detektore lži nie je možné použiť pred súdom ako dôkaz.

V rovnakej súvislosti prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky judikát podľa ktorého za zákonný spôsob získania dôkazu v zmysle § 89 ods. 2 Tr. por. treba považovať jednak splnenie formálnych, t.j. procesných podmienok vyžadovaných Trestným poriadkom na vykonanie konkrétneho dôkazu a jednak splnenie obsahových (materiálnych) podmienok, t.j. aby úkon – použitý dôkazný prostriedok na vykonanie dôkazu – bol zameraný na zistenie tých skutočností, na ktoré zameraný a použitý môže byť.

Výsledky vyšetrenia obvineného na polygrafe, tzv. detektore lži, nemožno v trestnom konaní použiť ako dôkaz, pretože podstatou takéhoto vyšetrenia je výsluch obvineného ku skutočnostiam, ktoré sa týkajú trestného činu. V trestnom konaní však možno použiť len tie poznatky, ktoré obvinený poskytol v súlade s ustanovením § 91 a nasl. Trestného poriadku,

čo v prípade jeho vyšetrenia (výsluchu) na detektore lži nie je splnené (porovnaj č. 38/2003 Zb. rozh. trest.).

Na druhej strane dovolací súd zistil, že súdy oboch stupňov porušili zákon pri právnom posúdení konania obvinených v bode 1) rozsudku, - ale v prospech obvinených.

Teória i prax trestného práva vychádza z premisy, že skutok, ktorý je predmetom obžaloby, musí súd vyčerpať v celej šírke. Ak je predmetom konania skutok, ktorý zakladá pokračujúci, trvaci alebo hromadný trestný čin, nie je súd viazaný časovým ohraničením skutku uvedeným v obžalobe.

Obžalovacia zásada uvedená v ustanovení § 220 ods. 1 Tr. por. znamená, že súd môže rozhodnúť len o skutku, ktorý je uvedený v obžalobnom návrhu, ale neznamená, že medzi skutkom ktorý je uvedený v obžalobnom návrhu a skutkom, uvedeným vo výroku rozsudku, musí byť úplná zhoda. Niektoré skutočnosti môžu odpadnúť a iné naopak pribudnúť, nesmie sa zmeniť len podstata skutku. Podstata skutku je určovaná účasťou obvineného na určitej udalosti popísanej v obžalobnom návrhu, z ktorej vzišiel následok porušujúci alebo ohrozujúci spoločenské záujmy chránené Trestným zákonom. Totožnosť skutku bude zachovaná, ak bude zachovaná totožnosť konania alebo následku.

V tejto súvislosti treba uviesť, že trestný skutok uvedený v rozsudku krajského súdu je nedôvodne rozdelený na body 1 až 3, hoci ide o jeden, súvisiaci, pokračovací dej (skutok), ktorý pri obmedzovaní osobnej slobody poškodenej, v dôsledku udržiavania protiprávneho stavu, prerástol do trvacieho deja (trvacieho skutku). Násilné vtiahnutie poškodenej do motorového vozidla a jej odvezenie do domu na V. ulici č. X. v B. je z faktického hľadiska únosom dospelej osoby – o tom pojednáva prvý odsek bodu 1 rozsudku krajského súdu, ktorý mal byť podľa výsledkov dokazovania zakončený konštatovaním „...kde ju proti jej vôli násilím držali v nočných hodinách z X. na X.“ (ako to sčasti konštatuje druhý odsek). Z tohto skutkového zistenia bolo treba potom vyvodiť právny záver, že išlo o trestný čin pozbavenia osobnej slobody v zmysle § 232 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. Pozbavenie osobnej slobody je, na rozdiel od obmedzovania osobnej slobody v zmysle § 231 ods. 1 Tr. zák., podľa ktorého sa postihujú len zásahy proti osobnej slobode, ktoré majú dočasný ráz, trvalým alebo aspoň **dlhotrvajúcim obmedzením osobnej slobody**, ktoré sa blíži uväzneniu. O tento stav v prejednávanej veci preukázateľne išlo, lebo poškodená bola v uvedenom dome proti svojej vôli násilím držaná minimálne od X. hod. dňa X. do skorých ranných hodín dňa X., počas ktorej doby bola pozbavená osobnej slobody. Iný obzvlášť závažný následok

podľa odseku 2 bol naplnený tým, že poškodená počas relatívne dlhej doby musela znášať psychické i fyzické utrpenie. Vykonané dôkazy preukazujú, že musela znášať ponížujúce správanie, najmä obvinených K. a D. (ale aj ďalších, ako to vyplýva z dikcie skutku v bode 1), druhý odsek), ktorí ju nútili piť alkohol, násilím ju vyzliekali a zviazali, ako aj tým keď jej ex post (po sexuálnom lynči) zviazali ústa a pred ňou losovali, kto ju „zneškodní“.

Druhý odsek bodu 1 rozsudku krajského súdu síce správne konštatuje, že poškodená bola proti svojej vôli násilím držaná v dome na V. ul. č. X. v B., bola nútená piť alkohol a obvinení ju vyzliekli so zámerom ju znásilniť, ale táto časť skutkového deja, teda ďalšie obmedzovanie jej osobnej slobody, už nie je trestným činom proti osobnej slobode, lebo táto časť trvacieho deja bola násilím, teda prostriedkom, resp. počiatočným štádiom iného, závažnejšieho trestného činu (vo vzťahu k § 231 ods. 1 Tr. zák.). Z hľadiska objektívnej stránky toto konanie naplnilo pojmový znak „násilia“, ktoré smerovalo k donúteniu ženy k súložiu, v zmysle skutkovej podstaty trestného činu znásilnenia podľa § 241 ods. 1 Tr. zák. Ide tu teda o priamy skutkový kontext so skutkom uvedeným v bode 3 rozsudku krajského súdu, s ktorým sa fakticky prekrýva. Zákonný pojem „násilie“ v zmysle § 241 ods. 1 Tr. zák. je tu znovu naplnený vykonávaným - pretrvávajúcim násilím (zviazaním rúk) a následným vykonaním súložie uvedenými piatimi obvinenými, vrátane násilia v priebehu tohto sexuálneho lynča, kedy si obvinení vzájomne poškodenú pridržiavali. Obmedzovanie osobnej slobody, je tak zahrnuté v skutkovej podstate tohto prísnejšieho trestného činu, preto by nemohlo ísť o jednočinný súbeh týchto trestných činov.

Uvedené rozčlenenie trestného skutku do jednotlivých bodov však nemalo žiadny vplyv na právne posúdenie konania obvinených, lebo **skutok bol ako celok správne subsumovaný pod znaky jednotlivých skutkových podstát trestných činov**, ktoré naplnil tak, ako vyplývajú z výrokovej časti rozsudku krajského súdu. Pokiaľ ide o vytýkanú miernejšiu právnu kvalifikáciu, dovolací súd konštatuje, že dovolanie nebolo podané v neprospech obvinených, a preto súc viazaný dovolacími dôvodmi, sám nemohol rozhodnúť v neprospech obvinených (§ 385 Tr. por.). Navyše, toto porušenie zákona zásadne neovplyvnilo postavenie obvinených (§ 371 ods. 4 Tr. por.). V tejto súvislosti však dovolací súd upozorňuje na nedôslednosť krajského súdu pri vypracovaní rozsudku, keď v právnej vete v bode 4) opomenul uviesť celú právnu vetu trestného činu vraždy podľa § 219 ods. 1 Tr. zák. v znení „iného **úmyselne** usmrtili“.

Obdobná situácia sa týka aj obvineného J. L., u ktorého účasť na trestnom čine znásilnenia vo forme pomoci uvedená v úvode skutku v bode 3) naplňa znaky tohto trestného činu podľa § 10

ods. 1 písm. c), § 241 ods. 1 Tr. zák. iba v kontexte so znením celého skutku uvedeného v bode 1), druhý odsek. Obvinený J. L. totiž sledoval vykonávané násilie proti poškodenej. Videl ako ju obvinený M. A. držal za ruky a obvinený M. K. jej lial do úst víno, pričom R. B. jej dohovára. Ak za tejto situácie na B. žiadosť doniesol z kúpeľne šnúru na bielizeň a videl, „ako to dievča tlačia k zemi“ (kde ju nakoniec zviazali) a začali ju vyzliekať – „...všetci piati, okrem B., boli zhluknutí okolo dievčaťa...“ - potom napriek svojmu následnému odchodu z miestnosti (z hnsu nad týmto konaním) poskytol pomoc priamym páchatelom, ktorí násilím donútili ženu k súložiu a to práve v čase, kedy vykonávali násilie smerujúce na naplnenie tohto úmyslu (porovnaj výpovede obvineného J. L. zhrnuté v rozsudku krajského súdu na č. 1. 22 – 26). So zreteľom na vyššie uvedené úvahy o jednote a totožnosti skutku, potom skutok uvedený v rozsudku krajského súdu - ako celok - svojim popisom konania obvineného J. L. napĺňa všetky znaky účasti k uvedenému trestnému činu.

Konečne treba rozsudkom súdov oboch stupňov vytknúť, že nedostatočne odôvodnili formu spolupáchateľstva podľa § 9 ods. 2 Tr. zák. pri trestnom čine vraždy podľa § 219 ods. 1 Tr. zák. u tých spolupáchateľov, ktorí sa svoju fyzickú účasťou bezprostredne nepodieľali na utopení poškodenej. Krajský súd v tejto súvislosti iba konštatuje, že „...Ing. M. K. a Ing. M. A. (ju) hodili do jazierka, v ktorom ju pod kontrolou ostatných utopili... Týmto svojim konaním Ing. M. K., Ing. M. A., Ing. P. B., Ing. F. Č. a S. D. naplnili zákonné znaky skutkovej podstaty trestného činu vraždy spolupáchateľstvom podľa § 9 ods. 2 k § 219 Tr. zák. účinného v čase spáchania skutku“ (porovnaj s. 89 rozsudku). Tento nedostatok nenapravil ani odvolací súd.

Spolupáchateľstvo predpokladá spáchanie trestného činu spoločným konaním a k tomu smerujúci úmysel. O spoločné konanie ide vtedy, ak každý zo spolupáchateľov svojím konaním naplnil všetky znaky skutkovej podstaty trestného činu, alebo ak každý zo spolupáchateľov svojím konaním naplnil len niektorý zo znakov skutkovej podstaty trestného činu, ktorá je potom naplnená len súhrnom týchto konaní, alebo ak konanie každého zo spolupáchateľov je aspoň článkom reťaze, pričom jednotlivé činnosti – články reťaze smerujú k priamemu vykonaniu trestného činu a len vo svojom celku tvoria jeho skutkovú podstatu a pôsobia súčasne (porovnaj č. 36/1973 Zb. rozh. trest.).

Na naplnenie pojmu „spolupáchateľstvo“ podľa § 9 ods. 2 Tr. zák. nie je potrebné, aby sa všetci spolupáchatelia zúčastnili na trestnej činnosti rovnakou mierou. Stačí aj čiastočné prispievanie, hoci aj v podriadenej úlohe, ak prispievanie je vedené rovnakým úmyslom ako činnosť

ostatných páchatel'ov, a tak je objektívne i subjektívne zložkou deja, ktorý vo svojom celku tvorí trestné konanie. Spoločný úmysel neznamená, že páchatelia musia byť výslovne dohodnutí na spáchaní trestného činu. Stačí aj konkludentná dohoda, t.j. každý spolupáchatel' aspoň vie o možnosti, že jeho konanie i konanie ostatných spolupáchatel'ov smeruje k spáchaní trestného činu spoločným konaním, s čím je pre tento prípad každý z nich uzročený (eventuálny úmysel - § 4 písm. b) Tr. zák.). V prejednávanom prípade ale išlo o výslovnú dohodu páchatel'ov spáchať trestný čin vraždy.

Z uvedeného výkladu preto vyplýva, že nielen obvinení Ing. M. K. a Ing. M. A. (a R. B.), ako priami vykonávatelia vraždy – ktorí spoločným konaním utopili poškodenú - konali formou spolupáchatel'stva, ale že tak konali aj obvinení Ing. P. B., Ing. F. Č. a S. D.. Títo obvinení sa podieľali na spáchaní predchádzajúcich násilných trestných činov proti poškodenej, boli aktívne účastní pri dohode (hlasovaní) o jej fyzickej likvidácii, vrátane losovania vykonávateľ'ov jej zavraždenia a svojou prítomnosťou pri čine po uvedenej predchádzajúcej dohode zosilňovali presvedčenie priamych vykonávateľ'ov (úmyselne) usmrtiť poškodenú (odstrániť svedka ich trestnej činnosti).

Napriek uvedeným formálnym nedostatkom v odôvodnení tohto výroku bolo konanie všetkých obvinených materiálne správne právne hodnotené ako spoločné konanie v zmysle § 9 ods. 2 Tr. zák.

Vo vzťahu k vytýkaným nedostatkom pri odôvodňovaní jednotlivých výrokov Najvyšší súd Slovenskej republiky pripomína, že v zmysle § 371 ods. 6 Tr. por. dovolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné.

Z týchto dôvodov Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací pre nesplnenie dôvodov dovolania na neverejnom zasadnutí podľa § 382 písm. c) Tr. por. dovolanie uvedených obvinených odmietol.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 1. júna 2009

JUDr. Harald Stiffel, v. r.

predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Sláva Drgoňová